

ZÁSADY A ZMĚNY KATEGORIZACE KLIENTA

V souladu s článkem 45 delegovaného nařízení Komise (EU) 2017/565 („Nařízení“), kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU („MIFID II“) a zákonem č. 566/2001 Sb. o cenných papírech a investičních službách a o změně některých zákonů („Zákon o CP“), je Obchodník povinen určit kategorii Klienta podle ustanovení § 8a a § 73u Zákona o CP. V této souvislosti Obchodník je povinen začlenit všechny své Klienty do tří kategorií – způsobilá protistrana, profesionální klient, neprofesionální klient. V závislosti na určení kategorizace klienta je Obchodník povinen poskytnout různé stupně ochrany.

1. Zásady kategorizace klienta

1.1 Způsobilá protistrana

Pro účely poskytování služeb se Způsobilou protistranou rozumí:

- (a) obchodník s cennými papíry, zahraniční obchodník s cennými papíry,
- (b) úvěrová instituce nebo zahraniční úvěrová instituce (banka),
- (c) pojišťovna, zahraniční pojišťovna nebo pojišťovna z jiného členského státu,
- (d) správcovská společnost, zahraniční správcovská společnost, podílový fond, evropský fond, zahraniční investiční společnost, zahraniční podílový fond,
- (e) důchodová správcovská společnost, doplňková důchodová společnost, penzijní fond, doplňkový penzijní fond, obdobné zahraniční společnosti a fondy,
- (f) jiná finanční instituce povolená nebo regulována podle práva Evropské unie nebo členského státu,
- (g) osoba provozovatele,
 - i. která je povinna dodržovat ustanovení zvláštního předpisu a která při obchodování s emisními kvótami nevykonává pokyny klientů a neposkytuje žádné investiční služby nebo nevykonává žádné investiční činnosti kromě obchodování na vlastní účet, pokud nepoužívá metodu vysokofrekvenčního algoritmického obchodování,
 - ii. osoba provozovatele přenosové soustavy nebo přenosové soustavy podle zvláštních předpisů, jiných předpisů nebo usměrnění v oblasti síťových odvětví přijatých na základě těchto pravidel pro jakoukoli osobu jedající jejich jménem jako poskytovatel služeb za účely vykonávání jejich úkolů podle uvedených předpisů nebo usměrnění nebo pro jakéhokoli provozovatele nebo správce mechanismu na vyrovnávání energetických odchylek, potrubní sítě nebo systému na udržování rovnováhy dodávek a použití energie při vykonávání takových úkolů, pouze pokud při vykonávání uvedených činností vykonávají i investiční činnosti nebo poskytují investiční služby související s komoditními deriváty s cílem vykonávat uvedené činnosti; to neplatí pro organizování

- sekundárního trhu včetně systému pro sekundární obchodování s finančními přenosovými právy,
- (h) veřejný orgán Slovenské republiky nebo jiného státu, včetně Agentury pro řízení dluhu a likvidity pověřené prováděním některých činností souvisejících se správou státního dluhu a řízením likvidity podle zvláštního předpisu (zákon č. 386/2002 Sb. o státním dluhu a státních zárukách, kterým se doplňuje zákon č. 291/2002 Sb. o Státní pokladně a o změně některých zákonů) a veřejný orgán jiného státu pověřený nebo podílející se na správě veřejného dluhu,
 - (i) Národní banka Slovenska nebo centrální banka jiného státu, Evropská centrální banka,
 - (j) mezinárodní organizace,
 - (k) profesionální klient podle čl. 1.2 písm. a) až c), pokud již není uveden v písmenech a) až j) výše,
 - (l) profesionální klient podle čl. 1.2 písm. e) na jeho žádost a jen ve vztahu k investičním službám nebo vedlejším službám nebo obchodům, při kterých ho lze považovat za profesionálního klienta.

1.2 Profesionální klient

Profesionálním Klientem se pro účely Zákona o CP a těchto zásad rozumí:

- (a) osoby, které musí mít povolení nebo musí být regulovány v případě činnosti na finančních trzích (obchodník s cennými papíry nebo zahraniční obchodník s cennými papíry, finanční instituce, obchodníci s komoditami a komoditními deriváty, osoba provozovatele přenosové soustavy nebo přípravné sítě podle zvláštních předpisů, jiných předpisů nebo usměrnění v oblasti síťových odvětví přijatých na základě těchto předpisů, pro jakoukoli osobu jednající jejich jménem jako poskytovatel služeb za účely vykonávání jejich úkolů podle uvedených předpisů nebo usměrnění nebo pro jakéhokoli provozovatele nebo správce mechanismu na vyrovnávání energetických odchylek, potrubní sítě nebo systému na udržování rovnováhy dodávek a použití energie při vykonávání takových úkolů, pouze pokud při vykonávání uvedených činností vykonávají i investiční činnosti nebo poskytují investiční služby související s komoditními deriváty s cílem provádět uvedené činnosti; to neplatí pro organizování sekundárního trhu včetně systému pro sekundární obchodování s finančními přenosovými právy, osoba, která k provádění své činnosti na finančním trhu má povolení příslušného orgánu nebo její činnost je zvláště upravena obecně závaznými právními předpisy),
- (b) velké obchodní společnosti, přičemž za velkou obchodní společnost se považuje obchodní společnost splňující alespoň dvě z těchto podmínek na individuální bázi:
 - i. celková částka jejího majetku převyšuje 20 000 000 EUR,
 - ii. čistý roční obrat převyšuje 40 000 000 EUR,
 - iii. její vlastní zdroje přesahují 2 000 000 EUR,

- v případě, že klient pro potřeby provedení kategorizace ze strany Obchodníka neposkytne Obchodníkovi rozvahu společnosti vyhotovenou k 31. 12. bezprostředně předcházejícího kalendářního roku, Obchodník kategorizuje klienta nebo potencialního klienta jako Neprofesionálního klienta,
- (c) státní orgán, obec, vyšší územní celek, státní orgán nebo územní celek jiného státu, Agentura pro řízení dluhu a likvidity, orgán jiného státu pověřený nebo podílející se na správě státního dluhu, Národní banka Slovenska, centrální banka jiného státu, MMF, Evropská centrální banka, Evropská investiční banka a jiné podobné mezinárodní organizace,
 - (d) jiní institucionální investoři, jejichž hlavní činnost je investování do finančních nástrojů, včetně subjektů, kteří se věnují sekuritizaci aktiv nebo jinému obchodu souvisejícího s financováním,
 - (e) osoby, se kterými se na požádání může zacházet jako s profesionály, pokud splňují alespoň dvě z uvedených kritérií:
 - i. za předchozí čtyři čtvrtletí provedla na trzích s finančními nástroji průměrně deset významných obchodů za čtvrtletí,
 - ii. velikost jejího portfolia cenných papírů převyšuje 500 000 EUR,
 - iii. fyzická osoba pracuje nebo pracovala nejméně jeden rok ve finančním sektoru na pozici, která vyžaduje obchodů nebo investičních služeb poskytovaných nebo které se mají poskytovat pro tuto osobu

a pokud

- (A) obchodník s cennými papíry posoudí odborné znalosti, zkušenosti a znalosti klienta a vydá písemné vyjádření, že ty poskytují přiměřenou záruku, že vzhledem k povaze plánovaných obchodů nebo poskytování investičních služeb nebo vedlejších služeb je klient schopen provádět vlastní rozhodnutí o investicích a rozumí příslušným rizikům s tím spojených,
- (B) tato osoba písemně prohlásila obchodníkovi s cennými papíry, že žádá, aby se s ní zacházelo jako s profesionálním klientem, a to ve vztahu k jedné nebo více investičním službám nebo vedlejším službám nebo obchodům nebo k jednomu nebo více druhům finančních nástrojů nebo obchodů,
- (C) obchodník s cennými papíry poskytl této osobě jednoznačné písemné upozornění o možnosti ztráty práv na ochranu a práv na náhradu,
- (D) tato osoba písemně uvedla v dokumentu odděleném od smlouvy, že si je vědoma následků ztráty práv podle písmene c).

1.3 Neprofesionální klient

Obchodníkům jsou rozděleni jako Neprofesionální klient všichni klienti a potencialní klienti, kteří nespádají do kategorizace Profesionálních klientů nebo do kategorizace Způsobilé protistrany.

2. Změna kategorizace Klienta

Všechny žádosti o změnu kategorizace se podávají na formulářích Obchodníka. Změna kategorizace nastane na základě doručení a převzetí písemného oznámení Obchodníka o akceptování žádosti Klienta o změnu kategorizace, resp. na základě uzavření písemné dohody o změně kategorizace s Klientem.

2.1 Změna kategorizace Klienta v případě Způsobilé protistrany

Před uzavřením obchodu v souvislosti s poskytnutím služeb přijetí a postoupení pokynu, vykonání pokynu a obchodování na vlastní účet nebo vedlejší služby přímo spojené s tímto obchodem s osobou podle čl. 1.1 písm. k) nebo l) je Obchodník povinen získat od budoucí protistrany potvrzení, že souhlasí, aby se s ní zacházelo jako se Způsobilou protistranou. Způsobilá protistrana může takový souhlas udělit na všechny obchody nebo pouze na jednotlivé obchody. Způsobilá protistrana má právo písemně požádat o přeřazení do kategorie Profesionální klient nebo Nefesionální klient. V případě, že v žádosti výslovně Způsobilá protistrana neuvede, aby se s ní zacházelo jako s Nefesionálním klientem, Obchodník je povinen s touto Způsobilá protistranou zacházet jako s Profesionálním klientem.

2.2 Změna kategorizace Klienta v případě Profesionálního klienta

V případě, že byl Klient kategorizovaný jako Profesionální klient, je povinen informovat Obchodníka o každé změně, která by mohla ovlivnit jeho kategorizaci. Obchodník je následně povinen přijmout všechna nezbytná opatření k přeřazení Klienta do jiné kategorie (pokud jsou na takové přeřazení splněny zákonné podmínky).

2.2.1 Změna kategorizace Klienta v případě Profesionálního klienta na Nefesionálního klienta

Pokud Profesionální klient vzhledem k zamýšlené investiční službě/vedlejší službě není schopen řádně vyhodnotit nebo zvládnout rizika spojená s touto službou, má před uvedeným záměrem právo žádat Obchodníka o to, aby se s ním zacházelo jako s Nefesionálním klientem.

Právo Profesionálního klienta, aby se s ním zacházelo jako s Nefesionálním klientem, je klient oprávněn uplatnit prostřednictvím Žádosti o změnu kategorizace Profesionálního klienta na Nefesionálního klienta, ve které je Profesionální klient povinen určit zda žádá, aby se s ním zacházelo jako s Nefesionálním klientem na určitou investiční službu nebo na všechny budoucí investiční služby.

Obchodník je povinen uvedenou Žádost prozkoumat z pohledu zákonných náležitostí a v případě jejich splnění je povinen akceptovat Žádost Klienta.

Na základě Žádosti Klient nabývá práva na ochranu poskytované Nefesionálním klientům, které jsou uvedeny v čl. 3.1 těchto Zásad v celém rozsahu.

2.2.2 Změna kategorizace Klienta v případě Profesionálního klienta na Způsobilou protistranu

V případě, že nastanou skutečnosti, na základě kterých je možné považovat Profesionálního klienta za Způsobilou protistranu, po vykonání takové změny se ve vztahu ke službám přijetí a postoupení pokynu, vykonání pokynu a obchodování na vlastní účet nebudou ve vztahu ke Klientovi jako Způsobilé protistraně aplikovat ustanovení § 73b až § 73m a § 73o až § 73t Zákona o CP a ve vztahu k uvedeným službám je kategorií s nejnižším stupněm ochrany.

Pokud se při obchodu potenciálně protistrany řídí různými právními řády, Obchodník se podřídí statutu Způsobilé protistrany, který je stanoven na základě právních předpisů nebo opatření členského státu, ve kterém má tato Způsobilá protistrana sídlo.

2.3 Změna kategorizace Klienta v případě Neprofesionálního klienta

V případě, že byl Klient kategorizovaný jako Neprofesionální klient, může podle ustanovení § 8a odst. 6 písm. b) Zákona o CP žádat o změnu kategorizace na Profesionálního klienta, pokud klient splňuje alespoň dvě z následujících podmínek splnění, které je Klient povinen prokázat ke spokojenosti Obchodníka (bez jakýchkoliv pochybností):

- (a) Klient za předchozí čtyři čtvrtletí provedl na trzích finančními nástroji průměrně deset významných obchodů za čtvrtletí;
- (b) velikost portfolia cenných papírů Klienta převyšuje 500 000 EUR;
- (c) pokud jde o fyzickou osobu, Klient pracuje nebo pracoval nejméně jeden rok ve finančním sektoru na pozici, která vyžaduje znalosti investování do cenných papírů /obchodů/ nebo investičních služeb poskytovaných nebo které se mají poskytovat pro tuto osobu a:

Obchodník posoudí odborné znalosti a zkušenosti Klienta (posouzení Obchodník provede na základě písemného Testu odborných znalostí Neprofesionálního klienta vypracovaného Klientem) a vydá písemné potvrzení, že tyto poskytují přiměřenou záruku, že vzhledem k povaze plánovaných obchodů a/nebo investičních/vedlejších služeb, že je Klient schopen provádět vlastní rozhodnutí o investicích a rozumí příslušným rizikům s tím spojených a Klient byl Obchodníkem upozorněn na všechny druhy ochrany/práva, které může na základě změny kategorizace ztratit. Upozornění bylo Klientovi doručeno nebo Klient svým podpisem potvrdí převzetí upozornění a zároveň písemně prohlásí, že byl řádně poučen a je si vědom všech eventuálních následků ztráty práv na ochranu souvisejících se změnou kategorizace.

V případě uskutečnění takové změny je oprávněn předpokládat, že Klient má odborné znalosti, zkušenosti a poznatky na uskutečňování vlastních rozhodnutí o investicích a na řádné posuzování rizik, která jsou s tím spojené, a proto Klient ztrácí nárok na ochranu a některá práva poskytované Neprofesionálním.

V této souvislosti není Obchodník povinen poskytnout Profesionálnímu klientovi právo na ochranu v celém rozsahu uvedeném v čl. 3.1 těchto Zásad. Ve smyslu ustanovení 54 odst. 3 a 56 odst. 1 Nařízení se předpokládá, že Profesionální klient má potřebné

znalosti k tomu, aby si uvědomoval všechny související rizika spojená se zamýšlenými investičními obchody/službami, a proto Obchodník není povinen zkoumat znalosti a finanční možnosti Profesionálního Klienta a poskytnout mu odpovídající ochranu.

3. Práva Neprofesionálního klienta

3.1 Obchodník je zejména povinen:

- (a) poskytnout Neprofesionálnímu klientovi veškeré nezbytné informace (informace o Obchodníkovi, finančních nástrojích a investičních strategiích, místě a nákladech výkonu služby, jakož i poučení o rizicích s nimi spojených a o ochraně finančních nástrojů/prostředků Klienta), které jsou potřebné pro porozumění charakteru a rizikům investiční služby/finančního;
- (b) Obchodník je povinen informovat Neprofesionálního klienta na trvanlivém médiu nebo internetové stránky ve smyslu čl. 46 Nařízení v dostatečném časovém předstihu předtím, než bude vázán jakoukoli smlouvou o poskytnutí investičních/vedlejších služeb, resp. před provedením jakéhokoli obchodu, (i) s podrobnými podmínkami smlouvy, na jejímž základě bude takový obchod proveden, (ii) se skutečnostmi ve smyslu čl. 47 Nařízení, které se týkají takové smlouvy nebo těchto investičních/vedlejších služeb;
- (c) při poskytování investičního poradenství nebo při řízení portfolia získat potřebné informace o Klientovi týkající se znalosti a zkušenosti v oblasti investic, které souvisejí s obchodem nebo s řízením jeho portfolia, a jestli je Klient schopen finančně zvládnout investiční rizika v souladu s jeho investičními cíli a či má potřebnou úroveň znalostí a zkušeností, které umožňují porozumět souvisejícím rizikům;
- (d) v případě poskytování jiných služeb než podle písm. c) zjišťovat, zda Neprofesionální klient má potřebné zkušenosti a znalosti v oblasti investování, týkající se konkrétního nabízeného nebo požadovaného druhu finančního nástroje, investiční služby nebo vedlejší služby tak, aby si uvědomoval rizika spojená s příslušnými investičními službami nebo vedlejšími službami nebo obchody, nebo s druhem obchodu nebo finančního nástroje, pro které je považován za Neprofesionálního klienta;
- (e) zaslat Neprofesionálnímu klientovi oznámení na trvanlivém médiu potvrzující provedení pokynu nejpozději první obchodní den po jeho provedení, resp. pokud takové potvrzení dostal Obchodník od třetí osoby, tak nejpozději první obchodní den po přijetí potvrzení od této v souladu s čl. 59. odst. 1 Nařízení;
- (f) v případě pokynů, které se týkají podílových listů otevřených podílových fondů nebo cenných papírů zahraničních subjektů kolektivního investování, které jsou prováděny pravidelně, Obchodník je povinen zaslat neprofesionálnímu klientovi oznámení v souladu s ustanovením v čl. 59 odst. 3 Nařízení;
- (g) pokud se Neprofesionální klient rozhodne, že bude přijímat informace o jednotlivých uskutečněných obchodech v rámci spravování portfolia, Obchodník je povinen zaslat

Neprofesionálnímu klientovi oznámení potvrzující provedený obchod, a to nejpozději v první obchodní den po uskutečnění obchodu, resp. pokud potvrzení přijal obchodník s cennými papíry od třetí osoby, tak nejpozději první obchodní den po přijetí potvrzení od této třetí osoby podle čl. 60 odst. 4 Nařízení;

- (h) na požádání Neprofesionálního klienta zasílat mu pravidelné výpisy o činnostech provedených na účet Neprofesionálního Klienta a souvisejících s řízením portfolia, strukturovaných podle čl. 60 odst. 3 Nařízení;
- (i) v případě provádění pokynu na účet Neprofesionálního klienta dosáhnout nejlepší možný výsledek ve spojení se Strategií vykonávání pokynů;
- (j) poskytnout Neprofesionálnímu klientovi na trvanlivém médiu nebo prostřednictvím internetové stránky v přiměřeném časovém předstihu podle čl. 66 odst. 3 Nařízení před poskytnutím investiční služby informace o politice vykonávání pokynů, zejména:
 - i. posouzení důležitosti, kterou kritériím určujícím nejlepší možný výsledek ve smyslu § 73o odst. 1 Zákona o CP nebo postup, kterým určuje důležitost těchto kritérií,
 - ii. seznam míst výkonu,
 - iii. seznam činitelů použitých při výběru místa výkonu,
 - iv. jasné a zřetelné upozornění Neprofesionálního klienta, že jeho konkrétní instrukce mohou zabránit, aby Obchodník postupoval ve smyslu Strategie provádění pokynů Obchodníka s cílem dosáhnout nejlepší možný výsledek při provádění pokynů ve vztahu k této konkrétní instrukci,
- (k) Neprofesionálního klienta předem informovat o jakýchkoliv vážných překážkách týkajících se řádného vykonání pokynů, o nichž má Obchodník vědomost.

4. Závěrečná ustanovení

- 4.1 Tento dokument byl schválen představenstvem Obchodníka dne 11.06.2020 s účinností od 01.07.2020.
- 4.2 Zásady a změny kategorizace klienta byly zveřejněny dne 16.06.2020 na internetové stránce obchodníka s cennými papíry www.finax.eu/cs/predpisy.